

τὸ κεφάλι του μὲ τὴ γροθιά του καὶ φώναξε:

— Έγώ ὁ ἄθλιος φταίω! Τὴν ἔθαζα νὰ δουλεύῃ πολὺ καὶ τὴν ἔτρεφα ἀσχημα! Ὁ Θεός μὲ τιμωρῆ.

Νόμισε πώς θὰ τρελλαινόταν. Θὰ πέθαινε λοιπὸν ἑκείνη τὴν δοπία φώναξε: «Κυρία μυλωνοῦ»; Θὰ πέθαινε πρὶν ἀποκτήσῃ τὸ μῦλο τῆς; «Ω! ὅχι! θὰ ἥταν πολὺ σκληρὸ, δὲν μποροῦσε νὰ παραδεχτῇ πώς ἥταν δυνατὸ ἕνα τέτοιο πρᾶγμα.

— Μὴ φοβᾶσαι τίποτε! εἶπε στὴ γυναῖκα του. Δὲν θ' ἀποκτήσῃς τὸ μῦλο σου, μὰ θὰ ζήσης!

Καὶ ἀποφάσισε νὰ τὴν στείλῃ ἀμέσως στὸ Πῶ. Τὸ μεσημέρινὸ κλῖμα, ἐκεῖ, θὰ τῆς ξανάδινε τὶς δυνάμεις τῆς καὶ ἡ θέα τῶν ἀγαπημένων τῆς θουνῶν τὶς ἑλπίδες. Θὰ περνοῦσε στὸ Πῶ δλόκληρο τὸ χειμῶνα. Θὰ τὴν περιποιόταν ἔνας καλὸς γιατρὸς καὶ θὰ ἔτρωγε στὸ καλύτερο ἐστιατόριο. «Α! τὸ ὄνειρο τοῦ μύλου θὰ θυσιάζοταν βέθαια... Μὰ τί σημασία είχε; Ἡ ύγεια προπάντων!...

«Η Κλάρα ἀρνήθηκε στὴν ἀρχὴ νὰ τὰ δεχθῆ ὅλ’ αὐτά... Δὲν ἦθελε νὰ θυσιάσῃ τὸ ὄνειρό της, δὲν ἦθελε νὰ ξοδέψῃ αὐτὰ τὰ χρήματα ποὺ μὲ τόσους κόπους τὰ είχαν οἰκονομήσει. «Ω! θὰ γινόταν καλὰ καὶ στὸ Παρίσι, παρ’ ὅλο τὸ κρύο, παρ’ ὅλη τὴν καταχνιά!...

Μὰ ὁ Κάρολος τὴν υποχρέωσε νὰ φύγῃ. Τὴν συνάδευσε ὡς τὸ Πῶ, τὴν ἔγκατέστησε σ’ ἕνα ὅμορφο σπίτι καὶ τὴν ἐπῆγε σ’ ἕναν φημισμένο γιατρό. «Εμεινε ὅχτὼ μέρες κοντά τῆς. Μὰ δὲν ἔπηγαν καθόλου, στὸ διάστημα αὐτὸ, νὰ δοῦν τὸ μῦλο. Γιὰ ποιὸ λόγο; «Η καρδιά τους σφιγγόταν ὅταν τὸν συλλογιζόντουσαν...

«Οταν ὁ Κάρολος ξαναγύρισε στὸ Γιαρίσι, λάθαινε δυὸ ἐπιστολές τὴν θεομάδα ἀπὸ τὴ γυναῖκα του, ἡ ὃποια τὸν βεβαίωνε πώς ὅλο καλύτερα πήγαινε... Αὔτοὺς πάλι τῆς ἔστελνε τρακόσια φράγκα τὸ μῆνα γιὰ τὰ ἔξοδα τῆς θεραπείας τῆς.. «Εκείνη τὸν ἡμάλλωνε τότε μὲ τρυφερὲς ἐπιστολές... Δὲν εἶνε ἀνάγκη, τοῦ ἔγραφε, ἀπὸ τόσα χρήματα...

Μὰ ὁ Κάρολος τὴν ἔξωρκιζε νὰ κυττάζῃ τὸν ἔαυτό της κι’ ἔξακολουθοῦσε νὰ τῆς στέλνῃ μεγάλα ποσά...

«Ἐτοι ἔφυγαν τὸ ἕνα πίσω ἀπ’ τὸ ἄλλο, τὰ φτερὰ τοῦ μύλου... «Ω! ὅσο σκεφτοταν ὅτι, ἀν δὲν είχε ἀρρωστήσει ἡ γυναῖκα του, θὰ τὸν είχαν ἀγοράσει κιολας... Μὰ γιὰ ποιὸ λόγο νὰ τὰ σκέφτεται τώρα ὅλ’ αὐτά;

* * *

Τὸ Μάιο, ὁ Κάρολος ἔλαβε απὸ τὴν Κλάρα ἕνα τηλεγράφημα ποὺ ἔγραφε: «Ἐ λ α γ ρ ή γ ο ρ χ. Φ έ ρ ε ὅ λ α τ ḏ χ ρ ή μ α τ α».

Χλώμιασε ἀπὸ τρόμο μόλις τὸ διάβασε. Τί ἔσήμαιναν αὐτὰ τὰ λόγια. Κι’ ἔσπευσε νὰ φύγῃ ἀμέσως.

Στὸ σταθμὸ τοῦ Πῶ ὀρήκε τὴ γυναῖκα του νὰ τὸν περιμένη καὶ τὴν ἔσφιξε στὴν ἀγκαλιά του. «Ω! πόσο ἀδύνατη ἥταν!... Πόσο χλωμή!... Πόσο ἥσαν βαθουλωμένα τὰ μάτια τῆς... «Ο Κάρολος ἔκλαιγε καθὼς τὴ φιλοῦσε.

— «Ω! Κλάρα, μοῦ ἔγραφες λοιπὸν φέματα; Δὲν εἶσαι καλύτερα;

— Μὰ ναι, ναι... Εἶμαι καλύτερα, πολὺ καλύτερα... Δὲν εἶμαι βέθαια οὔτε πολὺ δυνατή, οὔτε πολὺ παχειά... Μὰ θὰ παχύνω τώρα. «Ω, Κάρολε, δὲν ξέρεις... Εἶνε δικός μας!...

— Ποιός εἶνε δικός μας; ἔκανε ὁ Κάρολος ξαφνιασμένος.

— «Ο μῦλος!...

— Τὶ λές;

— Τὴν ἀλήθεια! Νὰ τὰ χρήματα!... Νὰ ὅλα τὰ χρήματα ποὺ μοῦ ἔστελνες. Δυὸ χιλιάδες ἔφτακόσια φράγκα!... Νὰ κι’ αὐτὰ ποὺ κέρδισα! ἐπρόσθεσε, θυγάροντας ἀπὸ τὴν τσέπη τῆς μερικὰ χαρτονομίσματα. Τετρακόσια πενήντα φράγκα!.. Τί μὲ κυττᾶς ἔτσι, Κάρολέ μου;... Ἀπορεῖς; Θὰ σου ἔξηγήσω... Δὲν ἔμεινα καθόλου σ’ αὐτὸ τὸ ἀκριβὸ σπίτι ποὺ μ’ ἔγκατέστησες... Δὲν ἀξιέτε τὸν κόπο... Δὲν ἔνοιωθα πειά τὸν ἔαυτό μου ἀρρωστο ὅπως στὸ Παρίσι. Συγχρόνως ὀρήκε μιὰ θέσι δασκάλας σὲ κάποια ἀγγλικὴ οἰκογένεια, κι’ ἔτσι δὲν ἔδεψα τίποτε ἀπ’ δσα μοῦ ἔστειλες, ἀλλὰ καὶ κέρδισα ἀρκετά... Θὰ κέρδισα μάλιστα ἀκόμα περισσότερα, ἀν δὲν ἔχανα αὐτὴ τὴ θέσι... Μ’ ἀπομάκρυναν γιατὶ νόμιζαν πώς εἶμαι πολὺ ἀρρωστη... Τέλος πάντων, νὰ τρεῖς χιλιάδες ἔκατὸν πενήντα φράγκα. Μὲ τὶς ἔφτα χιλιάδες ποὺ πρέπει

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ο ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ ΚΑΙ Ο ΟΘΩΝ

‘Ο Γέρο - Κολοκοτρώνης ἥταν ὁ τάφος τῶν μυστικῶν ποὺ τοῦ ἐμπιστεύοντο. Γι’ αὐτὸ δὲν τοῦ ἔκρυθαν τίποτε. Τὰ ἐμάθαινε ὅλα καὶ ἥταν πάντοτε ἐνήμερος τῶν διατρεχόντων. Κατὰ τὸ 1843 πληροφορήθεις ὅτι διάφορες συμφορές ἀπειλούσαν τὴν Βασιλεία καὶ θέλοντας νὰ τὶς προλάβῃ, πῆγε στὸν «Οθωνα» καὶ τοῦ ύπεδειξε ὅτι εἶνε ἀπόλυτος ἀνάγκην ὅτι κυβέρνησι καὶ ἡ πολιτικὴ πορεία.

‘Ο «Οθων» τὸν ἤκουσε καὶ μετὰ δέκα ἡμέρας ἀντικατέστησε τὴν κυβέρνησι. Τοῦ φάνηκε ὅμως συγχρόνως παράξενο, πῶς ὁ Κολοκοτρώνης δὲν πῆγε νὰ τὸν εὔχαριστησῃ για ἀυτὸ, ὅπως ἥταν ἡ συνήθεια. Τὴν ἀπορία του αὐτὴ τὴν διετύπωσε ὁ Βασιλεὺς στὸ γυιό του Κολοκοτρώνη, τὸν Γενναίο Κολοκοτρώνη, ὁ δόποιος ἥταν τότε αὐλικός. ‘Ο Γενναίος τὸπε στὸν πατέρα του καὶ ὁ γέρο-Κολοκοτρώνης μουρμούρισε:

— Καλά... «Ἄσ κάμουμε τὸ χατῆρι τοῦ Βασιλῆ! καὶ σηκώθηκε καὶ πῆγε στὸν Βασιλέα.

‘Οπως εἶνε ἡ ἐθιμοτυπία, ὁ Βασιλεὺς ἀπέτεινε τὸν λόγο πρώτος στὸν Κολοκοτρώνη καὶ τοῦ εἶπε:

— Γέρο - Κολοκοτρώνη, μοῦ εἴπατε ν’ ἀλλάξω ύπουργεῖο καὶ τόκαμα. Εἰσαι τώρα εὔχαριστημένος;

— «Οχι, Μεγαλειότατε, ἀπάντησε σοθαρὸς ὁ Κολοκοτρώνης.

— Γιατί; ρώτησε περίεργος ὁ Βασιλεὺς.

— Γιατί; ἀλλάξαν μόνον οἱ βιολιτζῆδες, δὲν ἔλλαξε καὶ ὁ χαθᾶς κι’ ὁ σκοπὸς ἥταν ν’ ἀλλάξη ὁ χαθᾶς.

‘Ο Βασιλεὺς τότε ἔγυρισε τὶς πλάτες στὸν Κολοκοτρώνη καὶ ἀπευθυνόμενος στὸν Γενναίο τοῦ μίλησε μὲ πίκρα για τὴ στάσι τοῦ πατέρα του. ‘Ο Γενναίος έτρεξε σὲ λίγο, ὀρήκε τὸν πατέρα του καὶ τοῦ εἶπε:

— Τί ἔκαμες, πατέρα, δυσαρέστησες τὸ Βασιλῆ!...

— Σώπα, τὸν διέκοψε τότε ὁ γέρο - Κολοκοτρώνης θυμωμένος, σεῖς ἐκεῖ μέσο στὸ κοριτό (καθὼς ἔλεγαν τότε τὴν Αὐλή), δὲν βλέπετε πέρα ἀπ’ τὴ μύτη σας... Καὶ κάλλιο λόγια στὸ χωράφι, παρὰ μάγκανα σ’ ἀλῶνι!... Πές τοῦ Βασιλῆδη ν’ ἀλλάξη δρόμο, γιατὶ θὰ ξημερώσῃ...

Κι’ ἔξημέρωσε, πραγματικῶς, ἡ μετωπολὴ τοῦ 1843.

νὰ σου ἔχουν μείνει, μπορεῖς ν’ ἀγοράσῃς τὸ μῦλο ἀμέσως... Φίλησέ με... δυνατά... πολὺ δυνατά...

Καὶ ἡ Κλάρα λιποθύμησε...

— Δυστυχισμένη, σκοτώθηκες μόνη σους εἶπεν δό Κάρολος, παίρνοντάς την στὴν ἀγκαλιά του.

Τὴν ἔθαλε σ’ ἕνα ἀμάξι καὶ τὴν μετέφερε σ’ ἕνα φαρμακεῖο. ‘Η Κλάρα δὲν ἔργησε ν’ ἀνακτήσῃ τὶς αἰσθήσεις τῆς, μὰ μὲ μεγάλη δυσκολία μποροῦσε τώρα νὰ στέκεται στὰ πόδια τῆς. «Ως τότε δὲν ἀντιλαμβανόταν τὴν κατάστασί τῆς, ὅπως συμβαίνει μὲ πολλοὺς φυματικούς. Μὰ τώρα ποὺ εἶχε ξαναδῆ τὸ σύζυγό της καὶ εἶχε πραγματοποιήσει τὸ ὄνειρό της, καταλάβαινε πειά πώς θὰ πέθαινε.

— «Ωστε ἔτσι; τραύλιζες ν’ δυστυχισμένη... Ήταν λοιπὸν τόσο σοθαρὴ δὲν κατάστασί μου;

Τὴ μετέφεραν σ’ ἕνα δωμάτιο ξενοδοχείου. ‘Ο Κάρολος φώναξε ἔνα γιατρὸ, μὰ ὅλες δὲν θέλουνται τὸ πῆγαν χαμένες. ‘Η Κλάρα ἔσθυνε ἀπὸ μέρα σὲ μέρα. «Ενα ψράδου, νοιώθοντας τὴ ζωὴ νὰ τὴν ἔγκαταλείπῃ, πῆρε τὸ μέτωπο τοῦ συζύγου της ἀνάμεσα στὰ ψυχρά τῆς χέρια.

— ‘Αντίο, Κάρολε... ψιθύρισε. Μὴν κλαῖς... «Ετσι κ’ ἀλλοιῶς θὰ πέθαινα... Ξέρεις καλά δὲν θεραπεύεται η φθίσις... Μὴν κλαῖς!... Βλέπεις τὰ θουνά; Πόσο ώμορφα εἶνε ἀπόψε... Ζύγωσε στὸ παράθυρο... Θὰ μὲ θάψης σ’ αὐτὸ τὸν τόπο, δὲν εἶν’ ἔτσι; σὲ κάποιο νεκροταφεῖο ἀπ’ δπου θὰ φανωνται τὰ Πυρηναῖα... Κι’ ἔσυ θ’ ἀγοράσης τὸ μῦλο, θὰ μένης πάντα σ’ αὐτὸν καὶ τὸ ψράδου θὰ κυττάζης τὰ θουνά καὶ θὰ συλλογίζεσαι ἔμενα... «Ε, Κάρολέ μου;...

Καὶ ἡ Κλάρα πέθαινε, ἐνῶ μακρυά, καθὼς τὰ χτυποῦσε ὁ ίλιος ποὺ θασίλευε, τὰ Πυρηναῖα φαινόντουσαν σὰν νὰ προσφέρουν στὸν ούρανὸ τὰ χιονένια λουλούδια τῶν κορυφῶν τους...

ZAN PAM

